

Γενικά, αν έχουμε δύο αναπαράσεις $(V_1, \rho_1), (V_2, \rho_2)$ της G μπορούμε να κατασκευάσουμε τις εξής αναπαράσεις:

$$* \rho: G \longrightarrow GL(V_1 \oplus V_2)$$

$$g \longmapsto \rho_1(g) \oplus \rho_2(g)$$

$$* \rho: G \longrightarrow GL(\text{Hom}_k(V_1, V_2))$$

$$g \longmapsto (\phi \longmapsto \rho_2(g) \circ \phi \circ \rho_1(g^{-1}))$$

$$* \rho: G \longrightarrow GL(V_1 \otimes V_2)$$

$$g \longmapsto \rho_1(g) \otimes \rho_2(g)$$

Πόρισμα: Αν V αναπαράσταση, τότε V^* αναπαράσταση "δύϊκη"

Ορισμός: Μια αναπαράσταση λέγεται ανάγωγη αν

δεν έχει άλλες υποαναπαράσεις πέρα από το $\{0\}$ και τον εαυτό της

Παρατήρηση:

V ανάγωγη αναπαράσταση $\Leftrightarrow V$ απλή kG -πρότυπο

Παραδείγματα:

- Η $\mathbb{C}^3$ δεν είναι ανάγωγη αναπαράσταση της S_3
- Αν $\dim_k V = 1$, τότε V ανάγωγη
- Αν $\dim_k V = 2$, τότε V ανάγωγη $\Leftrightarrow \exists v \in V$ τ.ω. $g \cdot v = \pi(g) \cdot v \quad \forall g \in G$ για κάποιο $\pi \in k$

Κανονική αναπαράσταση (Regular Representation)

Έστω V ένας k -διαν. χώρος διάστασης $|G| \rightsquigarrow$ Μπορούμε να πάρουμε

Έστω $\{v_g\}_{g \in G}$ τα στοιχεία της βάσης του $V = kG$

Ορίζουμε $\rho: G \longrightarrow GL(V)$

$$g \longmapsto (v_h \longmapsto v_{gh})$$

Η $\rho(g)$ είναι γραμμική απεικόνιση (αρμεί που την ορίσαμε στα στοιχεία της βάσης). Είναι παλινδρομή αντιστρέψιμη

$$\text{με } \rho(g)^{-1} = \rho(g^{-1})$$

Επίσης έχουμε $\rho(1) = \text{id}_V$ και

$$\rho(gg') = \rho(g) \circ \rho(g').$$

Η (V, ρ) ονομάζεται κανονική αναπαράσταση της G

Συμβολίζεται με $(V^{\text{reg}}, \rho^{\text{reg}})$

Παράδειγμα:

$$G = \mathbb{Z}/4\mathbb{Z} \cong \langle \sigma \rangle \text{ με } \sigma^4 = 1$$

$$\bar{0} \mapsto I_4, \bar{1} \mapsto \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{pmatrix}, \bar{2} \mapsto \begin{pmatrix} 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \end{pmatrix}, \bar{3} \mapsto \begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$

Παρατήρηση

$$\text{Tr}(\rho^{\text{reg}}(g)) = \begin{cases} |G| & \text{αν } g = 1 \\ 0 & \text{αν } g \neq 1 \end{cases}$$

Χαρακτήρες

Έστω (V, ρ) μια αναπαράσταση. Ονομάζουμε χαρακτήρα της αναπαράστασης τη συνάρτηση $\chi_V : G \rightarrow k$

$$g \mapsto \text{Tr}(\rho(g))$$

Ονομάζουμε χαρακτήρα της G οποιαδήποτε συνάρτηση $\chi : G \rightarrow k$ για την οποία υπάρχει αναπαράσταση V τέτοια ώστε $\chi = \chi_V$

Παραδείγματα:

- Αν $V = k$ είναι η τριπλημένη αναπαράσταση τότε $\chi_k(g) = 1 \forall g \in G$
Γενικότερα αν $\dim_k V = 1$, τότε $\rho(g) = \chi_V(g) \forall g \in G$
- Αν $V = \mathbb{C}^3$ και $\rho : S_3 \rightarrow GL(\mathbb{C}^3)$ είναι η standard representation τότε $\chi_V(1) = 3$, $\chi_V(12) = \chi_V(13) = \chi_V(23) = 1$
 $\chi_V(123) = \chi_V(321) = 0$

Παρατήρηση: Έχουμε $\chi_V(1) = \dim_k V$

Όρισμος Η διάσταση $\dim_k V = \chi_V(1)$ ονομάζεται διάσταση ή βαθμός της αναπαράστασης

Πρόταση: Αν $V \cong W$, τότε $\chi_V = \chi_W$

Αποδ. Έστω $f: V \rightarrow W$ ισομορφισμός με $f \circ \rho_V(g) = \rho_W(g) \circ f \quad \forall g \in G$

Τότε $\rho_V(g) = f^{-1} \circ \rho_W(g) \circ f$

Όποιοι πίνακες έχουν το ίδιο ίχνος

(αφού $\text{Tr}(A) = \text{Tr}(BB^{-1}A) = \text{Tr}(B^{-1}AB)$)

Άρα $\chi_V = \chi_W$

Παρατήρηση: Βλέπουμε ότι ισομορφές αναπαράσεις αντιστοιχούν σε αλλαγή βάσης του διαν. χώρου.

Πρόταση Έστω V, W αναπαράσεις της G

$$(1) \chi_{V \oplus W} = \chi_V + \chi_W$$

$$(2) \chi_{\text{Hom}_k(V, W)}(g) = \chi_W(g) \cdot \chi_V(g^{-1}) = \chi_{V^* \otimes W}$$

$$(3) \chi_{V^*}(g) = \chi_V(g^{-1})$$

$$(4) \chi_{V \otimes W} = \chi_V \cdot \chi_W$$

Αποδ. Άσκηση

Πρόταση: Αν $k = \mathbb{C}$, τότε $\chi_V(g^{-1}) = \overline{\chi_V(g)}$

Αποδ. Αφού G πεπερασμένη, $\exists n \in \mathbb{N}^*$ τ.ω. $g^n = 1$

οπότε $\rho(g)^n = \text{id}_V \Rightarrow \min_{\rho(g)}(x) \mid x^n - 1 \Rightarrow$

$\Rightarrow$ Οι ιδιοτιμές $\lambda_1, \dots, \lambda_m$ του $\rho(g)$ είναι ρίζες της μονάδας

Αν $z \in \mathbb{C}$ είναι ρίζα της μονάδας τότε $z^{-1} = z$

Επίσης λ είναι ιδιοτιμή του αντιστρέψιμου πίνακα A

$\Leftrightarrow \lambda^{-1}$ είναι ιδιοτιμή του A^{-1}

$$\chi(g^{-1}) = \text{Tr}(\rho(g)^{-1}) = \lambda_1^{-1} + \dots + \lambda_m^{-1} = \overline{\lambda_1} + \dots + \overline{\lambda_m} = \overline{\text{Tr}(\rho(g))} = \overline{\chi(g)}$$

Πρόταση $\chi_\nu(g) = \chi_\nu(hgh^{-1}) \quad \forall g, h \in G$

Αποδ. $\text{Tr} \rho(hgh^{-1}) = \text{Tr} \rho(h)\rho(g)\rho(h)^{-1} = \text{Tr} \rho(h)^{-1}\rho(h)\rho(g) = \text{Tr} \rho(g)$

Αρα οι χαρακτήρες παίρνουν σταθερή τιμή πάνω στις κλάσεις συζυγίας της ομάδας

Πορίσμα: $\chi_\nu(gh) = \chi_\nu(hg) \quad \forall g, h \in G \quad \star$

Λήμμα: Έστω $F, F' : G \rightarrow k$ δύο συναρτήσεις (που ικανοποιούν τη συνθήκη $\star$ («συναρτήσεις ίχνους»)) και υποθέτουμε ότι $\text{char } k \nmid |G|$. Τότε η απεικόνιση

$$(F, F') \mapsto \langle F, F' \rangle := \frac{1}{|G|} \sum_{g \in G} F(g)F'(g^{-1})$$

είναι δισγραμμική, συμμετρική, μη εκφυλισμένη

εύκολα

Για το μη εκφυλισμένη: $F' : G \rightarrow k, g \mapsto \begin{cases} F(g^{-1})^{-1} & \text{αν } F(g^{-1}) \neq 0 \\ 0 & \text{αν } F(g^{-1}) = 0 \end{cases}$

$$\text{Έχουμε } \langle F, F' \rangle = \frac{1}{|G|} \sum_{\substack{g \in G \\ F(g) \neq 0}} F(g) F(g)^{-1} = 1$$

Αν επιπλέον η F είναι συνάρτηση ισχύος, τότε $F(g^{-1}) = F(hg^{-1}h^{-1})$ και

$$F'(hg^{-1}h^{-1}) = \begin{cases} F(hg^{-1}h^{-1})^{-1} = F(g^{-1})^{-1} = F'(g) & \text{αν } F(g^{-1}) \neq 0 \\ 0 = F'(g) & \text{αν } F(g^{-1}) = 0 \end{cases}$$